

Arař. Gör. Eren SÖZÜER

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı

UNUTULMA HAKKI
İnsan Hakları Hukuku
Perspektifinden Bir İnceleme

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
YAZARIN ÖNSÖZÜ.....	IX
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM UNUTULMA HAKKININ TEORİK ÇERÇEVESİ

1.1. Unutulma Hakkının Tanımı ve Amacı.....	7
1.1.1. Tanım.....	7
1.1.2. Amaç.....	8
1.1.2.1. Hakkın Koruduğu Değerler.....	9
1.1.2.2. Unutmanın Önemi	14
1.1.2.3. İnternet Çağında Unutulma Hakkının Gerekliliği	16
1.2. Unutulma Hakkının Gelişimi.....	23
1.2.1. Analog Çağda Unutulma Hakkı	23
1.2.2. Dijital Çağda Unutulma Hakkı	29
1.2.2.1. Çevrimiçi Unutulma Hakkı.....	30

1.2.2.2. Sildirme Hakkı.....	35
1.2.2.3. Çevrimiçi Unutulma Hakkı ve Sildirme Hakkının Karşılaştırılması	38
1.3. Unutulma Hakkının Unsurları	42
1.3.1. Bilgi Unsuru.....	43
1.3.1.1. Bilginin Başlangıçtaki Durumu (Hukuka Uygun Yayılan Bilgi)	43
1.3.1.2. Bilginin Niteliği (Doğru Bilgi).....	44
1.3.2. Zaman Unsuru.....	45
1.3.2.1. Bilginin Toplumsal Önemini Yitirmesi.....	46
1.3.2.2. Bilginin Güncelliğini Yitirmesi	47
1.4. Unutulma Hakkının İlişkili Olduğu Haklar.....	48
1.4.1. Genel Olarak.....	49
1.4.2. Özel Yaşamın Korunması Hakkı ve Unutulma Hakkı	50
1.4.2.1. Genel Olarak	50
1.4.2.2. Özel Yaşamın Korunması ve Unutulma Hakkının İlişkisi.....	57
1.4.2.2.1. Şöhretin Korunması	57
1.4.2.2.2. Mahremiyet.....	60
1.4.2.2.3. Bireyin Kişiliğini Oluşturması	61
1.4.3. Kişisel Verilerin Korunması ve Unutulma Hakkı.....	62
1.4.3.1. Genel Olarak	62
1.4.3.2. Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin İlkeler Bağlamında Unutulma Hakkı	67
1.4.4. Çatışan Haklar: İfade Özgürlüğü ve Unutulma Hakkı	71
1.4.4.1. Genel Olarak.....	72
1.4.4.2. İfade Özgürlüğünün Kapsamında Yer Alan Hususlar	73
1.4.4.3. İfade Özgürlüğü ve Unutulma Hakkının Dengelenmesi	78
1.4.4.3.1. Genel Yarar.....	80
1.4.4.3.2. Kişinin Kimliği.....	81
1.4.4.3.3. Yaptırımın Ciddiyeti	82

İKİNCİ BÖLÜM
ULUSLARARASI HUKUKTA UNUTULMA
HAKKI

2.1. Birleşmiş Milletler Sisteminde Unutulma Hakkı.....	85
2.1.1. Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nde Unutulma Hakkı.....	86
2.1.1.1. Şöhretin Korunması	86
2.1.1.2. Kişisel Bilgilerin Gizliliği.....	87
2.1.2. Diğer Birleşmiş Milletler Belgeleri ve Organ Kararları Kapsamında Unutulma Hakkı	88
2.2. Avrupa Konseyi Sisteminde Unutulma Hakkı.....	92
2.2.1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Sistemi.....	92
2.2.1.1. Genel Olarak	92
2.2.1.2. Şöhretin Korunması Hakkı.....	93
2.2.1.3. Kişisel Verilerin Korunması.....	101
2.2.2. Avrupa Konseyi'nin Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Sözleşmesi	112
2.3. Avrupa Birliği Hukukunda Unutulma Hakkı	116
2.3.1. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda Unutulma Hakkı.....	116
2.3.2. Veri Koruma Direktifi'nde Unutulma Hakkı.....	117
2.3.2.1. Genel Olarak.....	117
2.3.2.2. Unutulma Hakkına İlişkin Hükümler	119
2.3.3. Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın <i>Google İspanya</i> Kararı.....	121
2.3.3.1. Kararın Arka Planı	122
2.3.3.2. ABAD'ın Değerlendirmesi.....	124
2.3.3.2.1. Unutulma Hakkına İlişkin Değerlendirme	125
2.3.3.2.2. ABAD'ın Hak Temelli Yaklaşımı	131
2.3.3.2.3. Çatışan Hak ve Menfaatlerin Dengelenmesi.....	133
2.3.3.3. Kararın Uygulamasına İlişkin Meseleler.....	137
2.3.4. Genel Veri Koruma Tüzüğü	142
2.3.4.1. Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Hazırlanma Süreci....	142

2.3.4.2. Silme Hakkı Kapsamında Unutulma Hakkı.....	145
2.3.4.2.1. Maddenin Arka Planı	145
2.3.4.2.2. Silme Hakkının İleri Sürülebileceği Hâller.....	146
2.3.4.2.3. Hakkın Uygulanmasına İlişkin Kriterler.....	150
2.3.4.2.4. Diğer Sorumlulara Bildirimde Bulunma Yükümlülüğü	151
2.3.4.2.5. Silme Hakkının İstisnaları	152
2.3.4.2.6. Düzenlemenin Değerlendirilmesi	154

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK HUKUKUNDA UNUTULMA HAKKI

3.1. Unutulma Hakkının Normatif Çerçevesi.....	159
3.1.1. Unutulma Hakkının Anayasal Temelleri.....	159
3.1.1.1. Kişinin Maddi ve Manevi Varlığını Koruma ve Geliştirme Hakkı	160
3.1.1.2. Özel Hayatın Gizliliği.....	163
3.1.1.3. Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı.....	164
3.1.1.4. İfade ve Basın Hürriyetlerini Sınırlandırma Sebebi Olarak Şöhretin Korunması	166
3.1.2. Medeni Kanun Kapsamında Unutulma Hakkı.....	167
3.1.2.1. Kişilik Hakkı Olarak Unutulma Hakkı.....	167
3.1.2.2. Kişilik Hakkına Saldırı Hâlinde Unutulma Hakkı	169
3.1.3. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ve Unutulma Hakkı.....	170
3.1.3.1. KVKK'nın Hazırlık Süreci.....	170
3.1.3.2. Genel Olarak KVKK.....	171
3.1.3.3. KVKK'nın Uygulanmayacağı Hâller	175
3.1.3.4. Unutulma Hakkının Dayandırılabilmesi Hükümleri ...	179
3.1.3.4.1. Kişisel Verilerin İşlenmesine İlişkin Genel İlkeler	179

3.1.3.4.2. Kişisel Verilerin Silinmesini İsteme Hakkı.....	181
3.1.4. Adli Sicil Kanunu ve Unutulma Hakkı	183
3.2. Yargı Kararlarında Unutulma Hakkı: Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi Kararları.....	186
3.2.1. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun “Unutulma Hakkı” Kararı	186
3.2.1.1. Olay ve İlgili Mercilerin Kararları.....	187
3.2.1.2. HGK'nın Unutulma Hakkına İlişkin Genel Değerlendirmesi	187
3.2.1.3. HGK'nın Kararının Değerlendirilmesi	189
3.2.2. Anayasa Mahkemesi'nin <i>N.B.B.</i> Kararı	190
3.2.2.1. Olay ve İlgili Mercilerin Kararları	190
3.2.2.2. Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa'nın İlgili Hükümleri Kapsamında Değerlendirmesi	191
3.2.2.2.1. Kişinin Manevi Varlığını Geliştirme Hakkı	191
3.2.2.2.2. Kişisel Verilerin Korunması Hakkı.....	193
3.2.2.3. Anayasa Mahkemesi'ne Göre Unutulma Hakkının Uygulanabilirliği ve Kapsamı.....	194
3.2.2.4. Anayasa Mahkemesi'ne Göre Unutulma Hakkının İfade ve Basın Özgürlüğü ile Dengelenmesi	198
3.2.3. Anayasa Mahkemesi'nin Arşiv Kaydının Silinmesine İlişkin Kararı.....	201
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	205
KAYNAKÇA	213
EKLER.....	246